

Inhoud

Introductie in 300 woorden	11
Social media	
002. Waarom wil je altijd winnen van je navigatiesysteem?	15
006. Is klagen via sociale media wel eerlijk?	23
007. Waarom lijken mijn selfies niet op mij?	25
008. Kan ik een voetbalvader zijn zonder WhatsApp?	27
012. Maakt een buurtapp de buurt echt veiliger?	35
026. Als het product gratis is, ben ik dan het product?	63
028. Maakt YouTube me ongenueanceerder?	67
039. Is Mark Zuckerberg stiekem een communist?	89
049. Wat hebben je overleden oma en mislukte appeltaart gemeen?	109
050. Waarom zie ik alleen lelijke vrouwen op Tinder?	111
051. Moeten we accijns heffen op onze gratis apps?	113
054. Heeft Mark Zuckerberg emoties?	119
061. Wat is het toppunt van verslaving aan je smartphone?	133
064. Is er over een paar jaar geen <i>fake news</i> meer?	139
067. Moet er echt een piemel in?	145

076. Waarom hoeft het écht niet meer leuk te zijn?	163
079. Mag je een dode uit een appgroep gooien?	169
087. Dekt wraakporno de lading?	185
097. Hoe voorkomen we het filmen van ongelukken?	205

Data, robots & kunstmatige intelligentie

001. Lijken alle Chinezen op elkaar?	13
003. Zijn resultaten uit het verleden wél een garantie voor de toekomst?	17
005. Wordt ons leven beter van Buienradar?	21
010. Ben ik een robot?	31
027. Wat doet mijn slimme stofzuiger als ik niet thuis ben?	65
030. Waarom zijn we niet meer relevant, opa?	71
031. Is Buienradar wel te vertrouwen?	73
032. Krijgt Super Mario de mooiste baan?	75
036. Krijgen dingen een persoonlijkheid en raken wij die dan kwijt?	83
037. Moet dansen als een robot verboden worden?	85
045. Wat kan Big Data leren van Frenkie de Jong?	101
065. Zijn slimme apparaten wel zo slim?	141
066. Worden kalkoenen groter dan mensen?	143
070. Hoe noem je iemand die niets van data weet?	151
073. Heeft de autocorrect het helemaal verkeerd?	157
075. Wat kun je allemaal leren van Pornhub?	161
077. Houdt de man van Albert Heijn mij in de gaten?	165
078. Wat is een écht slimme meter?	167
080. Zijn wij slimmer dan Google?	171
084. Kun je een vis aan zijn vingers herkennen?	179
088. Ben ik dan echt zo voorspelbaar?	187

091. Wat betekent dat konijn in de wolken?	193
093. Bepaalt mijn Fitbit hoe vaak ik seks heb?	197

Suggesties voor een betere wereld

009. Hoe beëindigen we de zwartepietendiscussie?	29
011. Moeten we ADHD-medicijnen nog wel vergoeden?	33
014. Is de VAR perfecte technologie?	39
020. Leven we in een paradijs voor nerds?	51
024. Willen we een witte of een groene kerst?	59
041. Wat is er mis met de videodeurbel?	93
044. Is die Tesla nou zo dom of ben ik zo slim?	99
046. Wordt het tijd voor een Wet December?	103
047. Waarom is disruptie een slecht idee?	105
048. Zijn we straks te dom om het klimaatprobleem op te lossen?	107
063. Zijn hooligans goed voor de economie?	137
071. Maakt topless zonnen een comeback?	153
081. Wordt het écht niet groener?	173

Suggesties voor een beter leven

016. Grijpen kleuterjuffen de macht?	43
018. Mag ik mijn kinderen aan tafel een iPad geven?	47
019. Is het leven saai?	49
029. Word ik ziek van beoordelen?	69
040. Waarom is de smartphone zo verslavend?	91
042. Waarom is het lekker om genaaid te worden door de PNEM?	95
053. Waarom is het niet zo erg om 'gehackt' worden?	117
060. Is vliegen iets om je voor te schamen?	131
062. Waarom ben jij wél een winnaar?	135
074. Kun je empathie voelen voor een koe?	159

Werk en kantoor

004. Wat proberen siliconenborsten ons te vertellen?	19
013. Worden irritante collega's de nieuwe helden?	37
015. Moet ik minder investeren in IT-beveiliging?	41
017. Waarom krijgt mevrouw Scherpenisse-Bloks geen e-mail?	45
022. Wat is een écht slimme wc?	55
033. Met welke robot vervang ik het best een ambtenaar?	77
052. Waarom zijn appels én smartphones tijdens vergaderingen taboe?	115
055. Waarom moeten externe IT-consultants niet zeuren?	121
057. Is afwezigheidsassistent straks een échte baan?	125
072. Is de MC de kanarie in de kolenmijn?	155
082. Hebben IT-architecten een identiteitscrisis?	175
086. Of moeten we misschien juist méér e-mailen?	183
092. Kun je een dwerg aanbesteden?	195
094. Heb ik een droombaan?	199
095. Is je baas een slachtoffer?	201
096. Gaan onze banen wel of niet verdwijnen?	203
098. 'Mag het een quootje minder zijn?'	207

Het onderwijs

023. Moeten we smartphones in de klas verbieden?	57
025. Waarom is het goed dat klaslokalen nooit veranderen?	61
043. Waarom zal er nooit een robot voor de klas staan?	97

056. Willen wij de nazi's van het onderwijs worden?	123
058. Is hondenbelasting interessanter dan technofilosofie?	127
068. Is multitasken een mythe?	147
069. Is het lekker om gegijzeld te worden?	149
085. Kun je paranoïde zijn én achtervolgd worden?	181
090. Waar zijn scholen eigenlijk goed in?	191

Nog meer om over na te denken

021. Wat wordt het woord van het jaar in 2024?	53
034. Kun je een internetvisionair vertrouwen?	79
035. Wat hebben een kantoortuin en een zwemparadijs gemeen?	81
038. Is Fortnite voor watjes?	87
059. Welk bedrijf wordt nooit start-up van het jaar?	129
083. Hoe is het eigenlijk met Hulk Hogan?	177
089. Waarom moet je toch nog goed nadenken over een URL?	189
099. Waarom zijn kerstmanslofjes zo goedkoop?	209
100. Iemand nog meer vragen?	211

Bonus

101. Wat is waar?	213
-------------------	-----

Suggesties om nog meer te lezen	215
---------------------------------	-----

Introductie in 300 woorden

We leven meer dan ooit in een wereld vol digitale technologie. Videovergaderingen, smartphones, sociale media, zelfrijdende auto's, selfies, dickpics, kunstmatige intelligentie, robots, Big Data, drones en ga zo maar door.

Dat is niet erg. Dat is vaak zelfs heel erg fijn. Zeker als je al die veranderingen om je heen een klein beetje begrijpt. Onze moderne tijd kan namelijk soms behoorlijk verwarrend zijn en nieuwe vragen oproepen.

Om je te helpen heb ik daarom de honderd belangrijkste vragen alvast voor je beantwoord. Vaak krijg je daardoor inzicht in de manier waarop je elke dag beïnvloed wordt door technologie. Kun je Buienradar wel vertrouwen? Waarom wil je altijd winnen van je navigatiesysteem? Ben je een robot? Is Fortnite voor watjes? Moet je juist meer e-mailen in plaats van minder?

Andere vragen gaan over de rol van technologie in onze maatschappij. Hoe maken we een einde aan de zwartepietendiscussie? Gaan onze banen nu wel of niet verdwijnen? Is vliegen iets om je voor te schamen? Is er over een paar jaar geen fake news meer?

En dan heb je nog al die andere vragen die ook heel erg belangrijk zijn. Hoe is het eigenlijk met Hulk Hogan?

Lijken alle Chinezen op elkaar? Kun je een dwerg aanbesteden? Kun je empathie voelen voor een koe?

Allemaal vragen en antwoorden die je aan het denken zetten over je relatie met digitale technologie. Misschien helpt je dat. Misschien ook niet. Misschien een klein beetje.

Hoe dan ook, ik denk dat je om de antwoorden kunt lachen én dat je er wat aan hebt. Maar als dat niet zo is, is alleen lachen ook goed. En als je er niet om kunt lachen, is dat ook goed. Elk antwoord bestaat namelijk uit ongeveer 300 woorden, net als deze introductie, dus dat heb je zo gelezen.

Volgende!

001. Lijken alle Chinezen op elkaar?

Mijn goede vriend Mark ging als kind elke zondag naar De Gouden Draak. Een klassiek Chinees restaurant met een afhaalbalie, een aquarium en een kleverige leesmap. Mark bestelde altijd nummer 31.

Babi Pangang met witte rijst.

Een aantal jaar later was hij op trainingskamp in het noorden van het land en bezocht hij met zijn basketbalteam de lokale Chinees. Mark bestelde, zonder in de menukaart te kijken, nummer 31.

Dat was de dag dat Mark leerde dat niet alle Chinezen op elkaar lijken.

En dat klopt. Chinezen lijken niet op elkaar, althans niet meer dan andere rassen. Dat wij dat toch denken, noem je het 'cross-race effect'. Mensen houden makkelijker mensen uit elkaar van het ras waarmee ze het best bekend zijn. Dat is meestal het eigen ras.

Dus objectief gezien lijken Chinezen helemaal niet op elkaar. De laatste jaren bewijzen de Chinezen dat ook op een andere manier, namelijk via gezichtsherkenning met camera's. Er is geen land ter wereld waar gezichtsherkenning zoveel wordt ingezet.

Dat zou ze nooit lukken als de Chinezen écht allemaal op elkaar leken.

Gezichtsherkenning wordt in China gebruikt op scholen, bij theaters en op straat. Wil je een nieuwe telefoon kopen in China? Dat kan, maar dan wel eerst even je gezicht laten scannen. Dat is best eng, maar het wordt nog enger wanneer je, net als de Chinese overheid, gezichtsherkenning combineert met de plannen voor een alomvattend puntensysteem dat gekoppeld is aan 'goed' en 'slecht' gedrag. Loop je door rood licht? Punten kwijt. Heb je te weinig punten? Weg baan. Weg huis. Weg buitenlandse reis.

Misschien kun je straks ook punten verliezen als je vrienden of familie zich 'misdragen'. Op die manier controleert iedereen iedereen en krijg je een maatschappij waarin iedereen zich aan iedereen conformeert.

En dan lijken alle Chinezen uiteindelijk dus toch nog op elkaar.

002. Waarom wil je altijd winnen van je navigatiesysteem?

Als mijn navigatiesysteem voorspelt dat ik om 17:23 uur thuis ben, dan denk ik onmiddellijk: dát zullen we nog wel eens zien! Ik streef dan fanatiek naar uiterlijk 17:21 uur. Ik neem zelfs risico's. Totaal irrationeel en onverantwoordelijk. Maar ik moet en ik zal winnen.

Herkenbaar?

Ik ben in ieder geval niet de enige. Ik heb vrienden die er een hele studie van hebben gemaakt. Hardrijden op de snelweg heeft weinig zin, betogen zij. Winst haal je in de bebouwde kom, of beter nog, tachtig rijden in een woonwijk. Scheelt minuten!

Het is waarschijnlijk nooit de bedoeling geweest, maar navigatiesystemen voegen een spelelement toe aan autorijden. Er wordt iets gemeten. Er is een score, dus er valt te winnen. Simpel.

Vertaal dat nu eens naar sociale media. Daar worden pas écht scores bijgehouden. Volgers, likes, retweets, reacties, views en ga zo maar door. En dat is wél bewust zo ontworpen. Aandacht op sociale media is een competitie. Een spelletje. En dus verslavend.

Dat heeft zo zijn nadelen. Ten eerste is het speelbord kwantitatief opgezet. De scores meten niet hoeveel

mensen je écht geraakt hebt met je bericht, alleen maar hoeveel mensen het gezien hebben. Of gedeeld. Of geliket. Of whatever. Kwantiteit in plaats van kwaliteit.

Ten tweede kun je niet winnen. Een oude wijsheid luidt: wanneer je je leven organiseert rondom geld, heb je nooit genoeg geld. Hetzelfde geldt voor aandacht.

Instagram experimenteert al een tijdje met het weghalen van likes. Ze kunnen misschien wat leren van Benjamin Grosser. Deze kunstenaar bouwde een plugin die alle getallen op sociale media weghaalt. 'People Like This', zo was zijn redentatie, klinkt een stuk sympathieker dan '3 People Like This'. Het leek een goed idee: sociale-media-zonder-stress. Maar gebruikers vonden het niks.

Immers, wat is het nut van een spelletje als niemand de score bijhoudt?